TUMAČENJE PROROČKIH SPISA

8. Pouka za 21. novembar 2026.

«Tada im je rastumačio ono što je napisano o njemu u celom Pismu, počevši od Mojsija i svih Proroka.»

(Luka 24,27 NSP)

Na putu za Emaus, Isus je održao biblijsko proučavanje za dvojicu svojih učenika. Ne znamo celi sadržaj, ali znamo način na koji je održao ono veliku biblijsku poučavanje koje je zapalilo srca njegovih učenika.

Koji je najbolji način za proučavanje Svetog pisma i deljenje njihove poruke?

U ovoj Pouci prisetićemo se nekoliko korisnih načina za proučavanje Biblije koji će nam omogućiti da istinito i delatno prenesemo njenu poruku.

- Tumačenje Biblije sa Biblijom
- Istorijski kontekst
- Kulturni kontekst
- Književni kontekst
- Saznajte značenje teksta
- Tematsko proučavanje Biblije

TUMAČENJE BIBLIJE SA BIBLIJOM

"Jer zapovest po zapovest, zapovest po zapovest, pravilo po pravilo, pravilo po pravilo, ovde malo, onde malo, davaše se." (Isaija 28,10)

Biblija je njen najbolji tumač.

Interpretacija vlastisog tumačenja: Na primer, Danilo objašnjava značenje svoje vizije rekavši da su zveri koje je video carstva (Dan. 7,3.17).

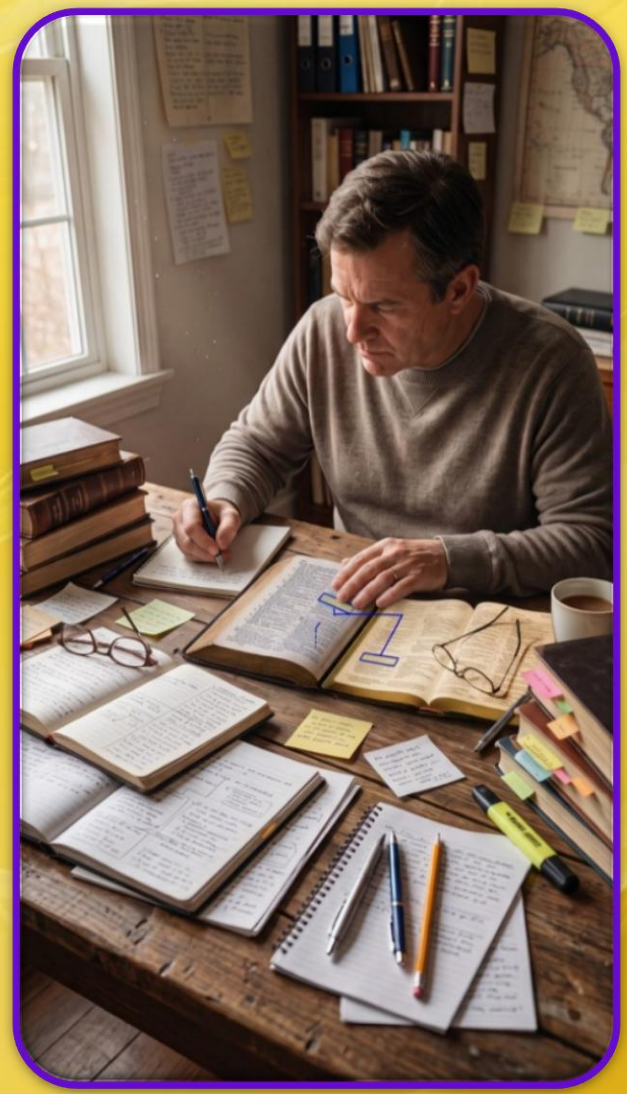
nterpretacija posuđena od drugog proroka:

Jezdra je tumačio značenje 70 god. Jeremijinog proročanstva (Jer. 25,11.12; 2. Car. 36,22.23).

Novi zavjet tumači Stari zavjet:

Matej je Isusovo rođenje tumačio kao ispunjenje Isaijinog proročanstva (Is. 7,14; Mat ej1,22.23).

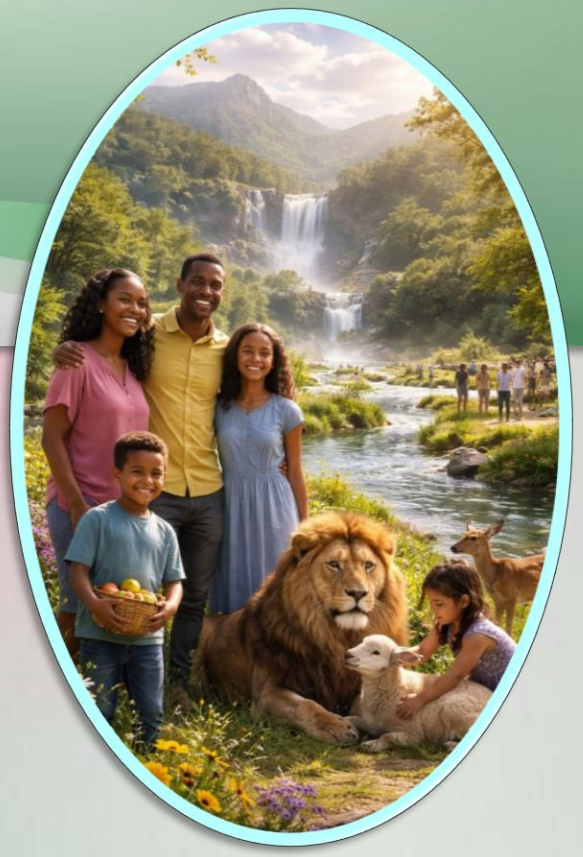

TUMAČENJE BIBLIJE SA BIBLIJOM

Isus nije samo tumačio Stari zavjet, već mu je dao pravo značenje, nadilazeći njegovo doslovno značenje.

STARI ZAVJET	ČULI STE...	NOVI ZAVJET	A JA VAM KAŽEM...
2. Moj. 20,13	Ne ubij.	Matej 5,21.22	Nemojte se ljutiti niti vrijeđati nikoga.
2. Moj. 20,14	Ne čini preljube.	Matej 5,27.28	Ne gledaj ženu sa požudom.
5. Moj. 24,1	Davanje knjige razvoda ženi.	Matej 5,31.32	Razvod može biti samo za preljubu.
3. Moj.19,12	Ne laži.	Matej 5,33.34	Nemoj psovati ni na koji način.
3. Moj. 24,20	Oko za oko.	Matej 5,38.39	Ne opirite se zlom...
3. Moj. 19,18	Ljubi bližnjega svoga.	Matej 5,43.44	Voli svoje neprijatelje.

ISTORIJSKI KONTEKST

"Tamo više neće biti odojčeta kratkoga života, ni starca koji ne bi navršio dane svoje. Jer će mladić kao stogodišnjak umirati, i stogodišnji grešnik prokletim će se smatrati."(Isaija 65,20 NSP)

Hoće li deca umirati i hoće li na novoj zemlji biti grešnika? (Is. 65,17-20).

Tumačeno u svjetlu apokaliptičnih proročanstava Novog zavjeta, Isaijino proročanstvo nije samo šokantno, već i proturječno (Otkrivenje 21,1-4).

Moramo razumeti da je jedan istorijski kontekst Isaije, a drugi Otkrivenja. Isaija je govorio o budućnosti Izraela u Mesijanskom carstvu. U Ivanovo vreme, međutim, Izrael je odbacio Mesiju. Vidimo da se kontekst promenio. I to carstvo se nije ostvarilo, ali će biti na Novoj zemlji!.

Da je Izrael prihvatio Mesiju, došlo bi do velike promjene: otkupljenje i preobrazba zemlje i čovečanstva započela bi postepeno. Sveti ljudi imali bi život dug kao stabla (Is. 65,22), a životinje bi bile manje agresivne u svetoj zemlji (Is. 65,25. Sve se ovo odnosilo na Mesijansko carstvo).

Tada bi na kraju mrtvi bili uskrsnuti i smrt bi prestala postojati. (Is. 26,19; 25,8). Samo će se ovaj posljednji dio Izaelovih proročanstava doslovno ispuniti, jer ne ovisi o Izraelovoj odluci. Naravno, na Novoj zemlji!.

KULTURNI KONTEKST

"Pozdravljaju vas sva braća. Pozdravite jedni druge svetim poljupcem" (1. Korinćanima 16,20 NSP)

U Rimskom carstvu, kao i u mnogim krajevima danas, pozdravljanje poljupcem u obraz bilo je prirodno. U tom kulturnom kontekstu, Pavlov savet bio je sasvim ispravan(1. Kor. 16,20).

Međutim, u japanskoj kulturi, na primer, fizički kontakt u javnosti općenito se izbegava, pa kod većine ljudi izaziva iznenađenje, neobičnost ili nelagodu.

Anglosaksonski pozdrav.

Tajlandski pozdrav.

Tibetanski pozdrav.

Novozelandski pozdrav.

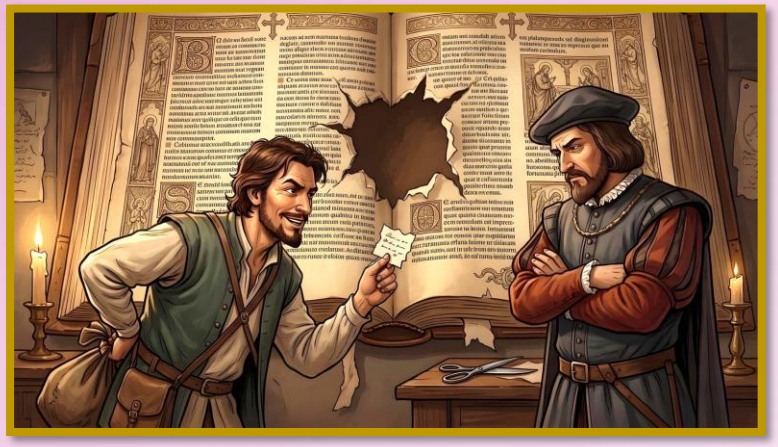
Budući da će u tom kulturnom kontekstu slediti Pavlov savet izazvati odbacivanje kod ljudi, moramo njegov savet izvući prilagođavajući ga njihovoj, tamošnjoj kulturi.

Ako smo u Japanu ili drugim delovima sveta, pozdravimo se u kontekst njihove kulture ispravnim pozdravom, pokazujući tako našu bratsku naklonost.

KNJIŽEVNI KONTEKST

„Pa mu reče: Ako si Sin Božji, skoč se dole; jer u Pismu stoji da će anđelima svojim zapovediti za tebe, i uzećete na ruke, da gde ne zapneš za kamen nogom svojom." (Matej 4,6)

Popularna izreka kaže da je "tekst bez konteksta izgovor." To jest, korišćenje teksta u izolaciji može nas dovesti do personalizirane interpretacije po našem ukusu i, općenito, to je vrlo daleko od ispravnog biblijskog učenja.

Koji je kontekst biblijskog teksta?

Neposredni kontekst su stihovi pre i posle teksta. Širi kontekst je poglavlje u kojem se tekst nalazi. Kontekst možemo dodatno proširiti razmatranjem cele knjige u kojoj se taj tekst nalazi.

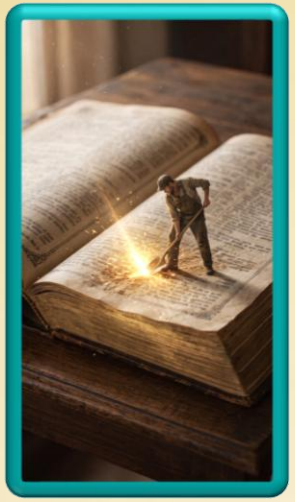
Psalam 91,11.12 govori o Božjoj zaštiti od vanjskih opasnosti. Izvlačeći ga iz konteksta (tog psalma) i citirajući ga nepotpuno, Sotona je namjeravao da se Isus namjerno izloži opasnosti pod okriljem tog teksta (Matej 4,6).

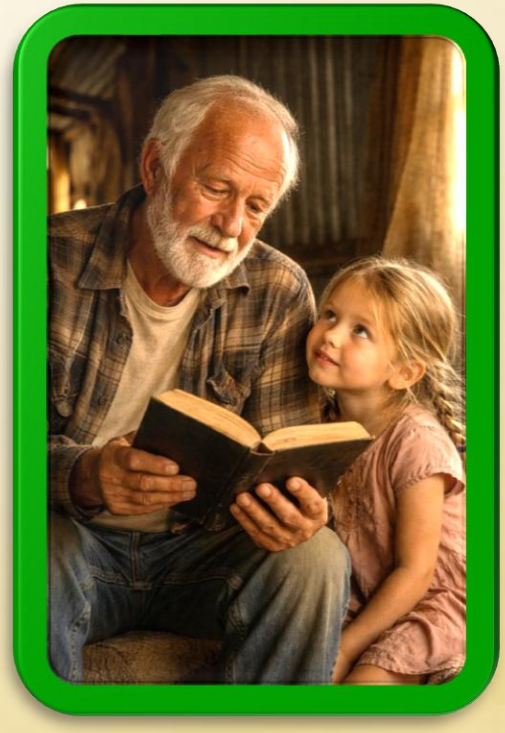
“Da bi poduprli lažne nauke ili nehrišćanske običaje, neki uzimaju izvesne tekstove Pisma iz njihovih sredina i naavode samo polovinu jednog tako izdvojenog stiha da bi dokazali svoje tvrđenje, mada ostalii deo stiha ima sasvim suprotni smisao. Sotoninim lukavstvom ušančili su se iza nepovezanih izraza, iskonstruisanih tako da odgovaraju njihovim telesnim željama. Tako namerno izvrću Božju Reč. Drugi, koji imaju bjnu maštu, uzimaju slike i simbole Svetoga pisma i tumače ih kako to odgovara njihovoj fantaziji, ne obazirući se na Božju Reč koja sama sebe tumači, i posle iznose svoje zaključke kao učenja Biblije."

Elen G. Vajt, *Velika borba,* **str. 521. original.**

OTKRIVANJE ZNAČENJA TEKSTA

„A on mu reče: Šta je napisano u zakonu? Kako čitaš?" (Luka 10,26)

Svako mora sam za sebe razumeti Bibliju. Dovoljno je jasna da svi ljudi razumeju put spasenja, ali i dovoljno složena da stalno izaziva najbistrije umove. Sveto pismo je neiscrpna riznica znanja o spasenju.

Ali svako ispravno tumačenje biblijskog teksta mora biti podložno određenim standardima:

- Moramo razumeti reči teksta (ako je moguće, koristeći izvorne jezike ili različite prevode).
- Treba poštuovati sve kontekste teksta (istorijski, kulturni i književni).
- Uporedite sa paralelnim odlomcima (poput evanđelja) ili onima koji se bave istom temom.
- Konačno tumačenje mora biti u skladu s učenjem ostatka Biblije.

BIBLIJSKO TEMATSKO PROUČAVANJE

"I počevši od Mojsija i od svih proroka, kazivaše im što je za njega u svemu Pismu." (Luka 24,27)

Za hrišćanina, proučavanje Biblije nije slobodan izbor. Uvek moramo rasti u spoznaji Božje volje, dopuštajući sebi da nas vodi Sveti Duh u proučavanju Njegove Reči (Jovan 16,13).

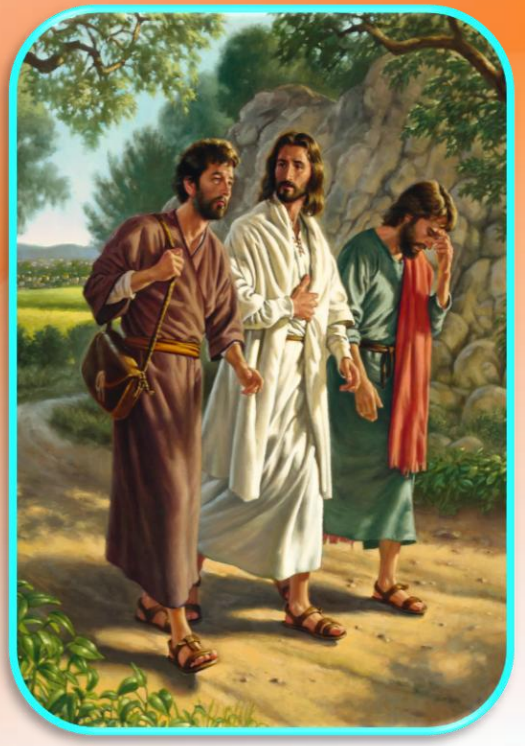
Osim toga, trebal bismo biti "uvek gotovvii da odgovorite svakome ko vas zapita za razlog vašeg nadanja" (1. Pet. 3,15).

Tematsko proučavanje Biblije će da nam omogući da poruku prenesemo drugima, bilo kroz biblijsko proučavanje ili slušanje propovijedanja Riječi.

Takođe je važno da dodržavamo skroman stav da možemo da crpimo biblijsko znanje drugih od kojih možemo učiti.

Iako ne znamo celi sadržaj, znamo da je Isus održao biblijsko tematsko proučavanje i dao Njegovo tumačenje dvjici učenika o svom mesijanskom delu temeljenom na raznim biblijskim odlomcima (Luka 24,25-27).

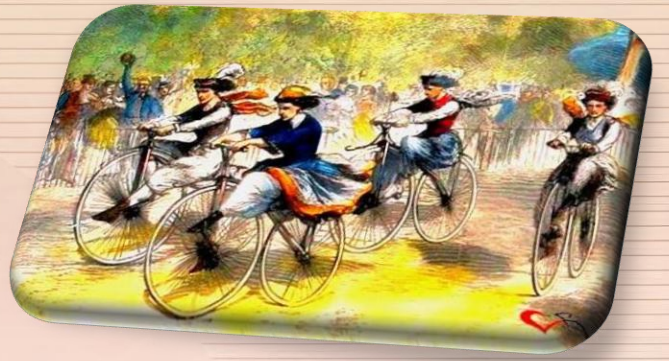

“Neki delovi Svetog pisma su, zapravo, prejednostavni da bi se pogrešno shvatili; ali postoje i drugi čije značenje nije na površini, vidljivo na prvi pogled. Sveto pismo se mora upoređivati sa Svetim pismom; mora biti pažljivo traženje i strpljivo razmišljanje. Takvo proučavanje doneće bogate plodove. Kao što rudar otkriva žile dragocenog metala sakrivene ispod površine zemlje, tako onaj koji uporno traži blago u Božjoj reči, pronalazi istine od najveće vrednosti, koje su sakrivene od pogleda nepažljivog tragača."

Elen G. Vajt, *Naše visoko zvanje*, **18. jul.**

DODATAK: TUMAČENJE TEKSTOVA ELEN G. VAJT

U proučavanju spisa Elen G. Vajt trebali bismo da sledimo iste smerove kao i u proučavanju Svetog pisma.

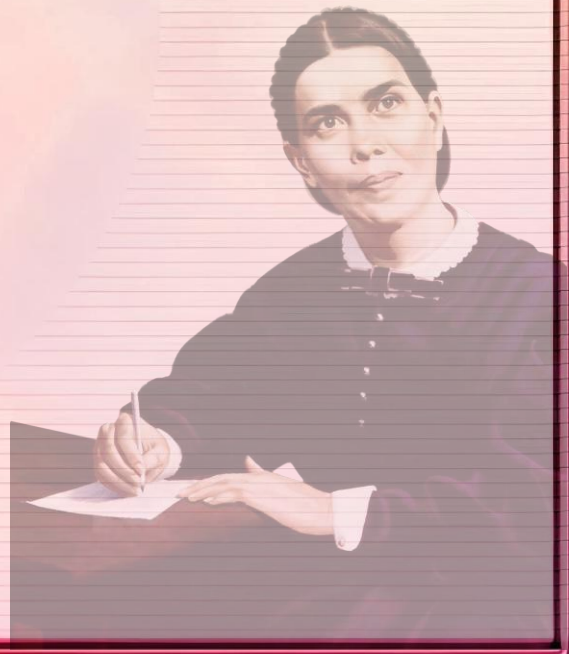
Izjave poput "Biće potrebno evidentirati novac uložen u bicikle" (TM 398) moraju se razumeti u njihovom istorijskom kontekstu (cena bicikla 1890. bila je ekvivalentna plači od nekoliko meseci).

EGW WRITINGS®
WHITEESTATE.ORG | ELLENWHITE.ORG

Korišćenje izoliranih odlomaka izvan njihovog književnog konteksta navodi Elen da kaže ono što nikada nije mislila ili da brani doktrinarnu tvrdnju suprotnu onome u šta je verovala i učila.

Pre nego što donesemo zaključak, moramo proučiti sve što je ona podučavala o određenoj temi, a ne samo na temelju nekoliko pročitanih citata.

S druge strane, moramo da se zapitamo: je li ona stvarno napisala ono što se govori? Uvek provjerite da li je citat stvaran i tačan (za proveru koristite službenu web stranicu https://egwwritings.org/).